

Finantsministeren forelægger:

- a) Forslag til Lov angaaende Indløsningen af forskellige private Telegraphanlæg.
- b) Forslag til Lov om Afløsning af de Statskassen tilflydende contractmæssige Afgifter af bortsolgte og bortarvesæstede Eiendomme, samt af de i forskellige Eiendomme indestaaende halve Rjøbefummer.

Finantsministeren: Det vil maaskee være i de ærede Medlemmers Grindring, at den første Telegraph, som blev anlagt her i Landet, var den fra Helsingør til Hamborg, hvilken blev anlagt for Drefundsfondets Regning, og at den væsentligste Impuls dertil var mere Hensynet til de fremmede Skibsførere og Rhedere, end Hensynet til selve Telegraphcorrespondancen her i Landet. Det viste sig imidlertid snart, at man ogsaa her havde faaet Die for den betydelige Nytte, som Telegraphvæsenet kunde stifte, og allerede i 1856 blev der første Gang vedtaget en Lov, som gik ud paa en større Udvidelse af Telegraphnettet, navnlig derhen, at der nu oprettedes Stationer i de betydeligste Stæder langs den ældre Linie, der fra først af kun havde 4 Stationer paa hele Veien fra Helsingør til Hamborg, og dernæst derhen, at der skulde anlægges en Linie langs med Østkysten af Sjælland. Dette var i 1856; men i den nævnte Lov var der efter Forhandling med Rigsraadet blevet optaget Bestemmelser om, hvorledes private Telegraphlinier skulde behandles, navnlig i deres Forhold til Statslinierne. Dette gav jo en ganske naturlig Anvisning til private Liniers Oprettelse, og da Handelstrafikken, i Forbindelse med Letheden i at skaffe Penge, netop i de Aaringer gjorde Følelse tilsværgende til at søge at skaffe sig disse Midler til Correspondance, anlagdes i 1856—59 de første af de betydeligere private Linier, som nu eksistere. Derved er der nu fremkommet den besynderlige Tilstand, at, da Staten igjen ved Loven af 1859 vilde udvide sit Telegraphnet fandtes allerede de betydeligere Byer i Landet i Besiddelse af private Telegraphlinier,

og man kom saaledes til for Statens Regning at anlægge Linier og Stationer i Byer, der i mange Henseender staae under dem, som hidtil have benyttet private Linier. Der findes saaledes det besynderlige Tilfælde Sted, at medens man i hele den syeneste Dgruppe har 9 private Stationer og 3 Statsstationer, har man paa den sjællandske Dgruppe 2 private Stationer mod 26, der ere anlagte af Staten. Der er imidlertid nu hengaaet saa lang Tid, at adskillige af disse private Stationer, hvormegen Fordeel de end have havt af det Arrangement, der er blevet truffet med Statskassen, navnlig med Hensyn til Delingen af Gebyrerne, dog nu stunde mod Reparationer, der naturligtvis ville falde haardt paa dem, og navnlig er der fra to private Selskaber, som have undersøgt Telegraphlinier, fremkommet Begjæring om, at Staten vilde overtage disse. Ministeriet har da maattet overveie, om det ikke var Tidspunktet nu, da ikke blot alle Landets Rjøbsteder, men endogsaa enkelte Stæder paa Landet, ere blivne forsynede med Telegraphstationer, at søge at faae hele Telegraphcorrespondancen dragen ind under Statsstyrelsen, hvilket vistnok i alle Henseender maa ansees for at være det Rigtigste og Correcteste. De indkomne Begjæring gav altsaa Anledning til, at jeg tog Spørgsmaalet under Overveielse og foranledigede nedsat en Commission desangaaende, ved hvilken jeg var saa heldig at faae Assistance af to af dette Things Medlemmer, der nu have besøet samtlige de private Linier og have været enige i at anbefale, at de overtoges for Statskassens Regning, ligesom ogsaa de fleste af de private Liniers Bestyrelser have været villige til at overlade deres Linier til Staten. Men nu kom det vanskelige Spørgsmaal, hvorledes man skulde tarere dem, hvilken Bei man skulde gaae for deels ikke at gaae de private Selskaber nærmere, end Omstændighederne bøde det, deels ikke paalægge Staten større Byrder end nødvendigt. Det er en Selvfølge, at Telegraphlinier for 14—15 Aar siden bleve anlagte med ganske andre Hensyn for Die end de nuværende Linier, og det er derfor ogsaa saa, at den større Deel af de private Linier fra en tidligere Tid ikke ere byggede paa